

 Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)

Temaer (<https://www.historie-online.dk/temaer-9>)

(/)
HistorieLab (<https://www.historie-online.dk/historielab>)

Arkiv (<https://www.historie-online.dk/arkiv>)

Bliv medlem (<https://www.historie-online.dk/bliv-medlem>)

 (/) > Sundhed, sygdom (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/sundhed-sygdom>)

> Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>) > Anmeldelser (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>)

> Dødeligheden daler

← **Forrige artikel** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/sundhed-sygdom/dansk-medicinhistoriske-aarvog-2022>)

Dødeligheden daler

Kategori: Anmeldelser

Visninger: 496

Del artikel:

(<https://www.facebook.com/sharer/sharer>.

u=[https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/sundhed-sygdom/doedeligheden-daler)

[online.dk/boger/anmeldelser-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/sundhed-sygdom/doedeligheden-daler)

[5-5/sundhed-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/sundhed-sygdom/doedeligheden-daler)

[sygdom/doedeligheden-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/sundhed-sygdom/doedeligheden-daler)

[daler](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/sundhed-sygdom/doedeligheden-daler))

([https://twitter.com/home?](https://twitter.com/home?status=)

status=. Aktiviteten kan ses

på [https://www.historie-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/sundhed-sygdom/doedeligheden-daler)

online.dk/boger/anmeldelser-

5-5/sundhed-

sygdom/doedeligheden-

daler) **in**

([http://www.linkedin.com/shareArticle?](http://www.linkedin.com/shareArticle?mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/sundhed-sygdom/doedeligheden-daler&title=)

mini=true&url=https://www.historie-

online.dk/boger/anmeldelser-

5-5/sundhed-

sygdom/doedeligheden-

daler&title=)

Signild Vallgård

Dødeligheden daler – 1890

Aarhus Universitetsforlag 2023. 72. bog i serien 100 danmarkshistorier. 100 sider, 129,95 kr.

Af Christen Bonde

Historisk demografi kan skære igennem! På den ene side kan den næsten skære for hårdt, som da den britiske historiker Geoffrey Barraclough i sin klassiske *An Introduction to Contemporary History* (1964) vægrede sig mod at inddrage verdenskrigene i skabelsen af den moderne verden (som fandt sted i det 20. århundrede). Argumentet var, at de enorme tabstal knapt nok kan ses, når man studerede statistikken over befolkningsvæksten i samme periode. Synspunktet er rationelt begrundet, men de fleste historikere og andet godtfolk vil mene, at det er reduktionistisk i svær grad.

På den anden side kan denne historiefaglige vinkel – når den er bedst – komme bag om social-, sygdoms- og ernæringshistorien med oplyste afstikkere til økonomi,

idéhistorie og sundhedsvidenskab over sygepleje til almen kulturhistorie og meget mere. Signild Vallgård – pensioneret professor ved Institut for Folkesundhed ved Københavns Universitet – placerer sig fornemt i denne frugtbare version med sin lille bog Dødeligheden daler.

Den velskrevne og velargumenterede bog byder på et væld af myteopgør, herunder et par eksempler:

I 1800-tallet var børnedødeligheden høj både blandt rige og fattige. Umiddelbart overraskende, men logisk når man tænker efter, havde småbørn fra fattige familier ofte bedre overlevelseschancer. Det skyldes, at velhavende forældre havde råd til at købe madvaner til det lille barn, som dets mave slet ikke havde godt af, som f.eks. fed fløde.

Vi lever ikke særligt meget længere i dag end i fortiden, men det ser sådan ud, fordi flere af os bliver gamle. Det, der trak middelalderen ned i gamle dage, var den store børnedødelighed, ikke at folk, der overlevede barndommen, døde i yngre alder, end vi gør i dag. Så når nogle historiebøger frejdigt påstår, at folk døde i 50-60 årsalderen i gamle dage, mangler der et par mellemregninger.

Lægevidenskaben har en overraskende lille del af æren for stigningen i middellevetid, selvom det stik modsatte ellers er konventionel viden. Når de massive investeringer i det danske sundhedsvæsen siden 1950'erne ikke for alvor har forlænget danskernes gennemsnitlige levetid, så skyldes det, at faldet i dødelighed skete årtier tidligere. Og dem, der døde i overtal i gamle dage, var som bekendt børn, mens en stor del af patienterne i dag er ældre mennesker.

Vallgård påpeger, at kun få af de råd, som lægerne giver patienterne, rent faktisk er baseret på solid videnskabelig forskning, mens andre er direkte skadelige. Det er uden tvivl rigtigt, men her ville man gerne have uddybet på en eller anden måde. Emnet berører os alle og er aldeles sprængfarligt – spænder forfatteren den polemiske bue for hårdt, når hun skærer igennem her?

Nu vi er fremme i tid ved dagens Danmark, så har forfatteren set sig vred på den allestedsnærværende brug af begrebet livsstilssygdomme – læs selv de gode argumenter bag hendes syn på tingene.

Bogen indeholder mange væsentlige oplysninger om sygdomsbillede, betydningen af hygiejne, ernæring, boligforhold, karantæner, vacciner og mange andre faktorer, som har spillet/spiller ind på danskernes liv og sundhed. Til tider sker det rigeligt summarisk, da Dødeligheden daler behandler et enormt emne og stort tidsrum på alt, alt for få sider. Hver bog i serien 100 danmarkshistorier er heldigvis udstyret med udvalgte litteraturtips, ligesom man finder noter til alle titler i serien på forlagets website.

Denne fine bog har fortjent mange læsere – måske især uden for historikernes snævre kreds.

[Historieonline.dk, den 4. oktober 2023]

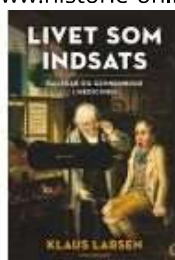

← **Forrige artikel** (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/sundhed-sygdom/dansk-medicinhistoriske-aarvog-2022>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

DØDENS ÅRSAG

LIVET SOM INDSATS

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/sundhed-sygdom/doedens-aarsag>)
(<https://www.historie->